

BÁO CÁO THAM LUẬN

Sự cần thiết của việc nâng cao năng lực quản lý nhà nước của cán bộ cấp huyện, xã trong lĩnh vực tài nguyên nước

(Tài liệu Phục vụ Hội nghị Tổng kết công tác năm 2024 và triển khai nhiệm vụ
năm 2025 của Ngành tài nguyên và môi trường)

Hôm nay Sở Tài nguyên và Môi trường vinh dự được Ban tổ chức cho phép báo cáo tham luận về chủ đề: "Sự cần thiết của việc nâng cao năng lực quản lý nhà nước của cán bộ cấp huyện, xã trong lĩnh vực tài nguyên nước". Thay mặt Sở Tài nguyên và Môi trường tôi xin kính chúc quý vị đại biểu đang có mặt tại hội nghị ngày hôm nay lời chào trân trọng và lời chúc tốt đẹp nhất.

* Thực trạng quản lý nhà nước lĩnh vực tài nguyên nước những năm qua

Qua hơn 10 năm thực hiện, Luật Tài nguyên nước năm 2012 đã góp phần tạo chuyển biến tích cực trong nhận thức, hành động của toàn xã hội về bảo vệ, khai thác sử dụng tài nguyên nước; tài nguyên nước được quản lý, sử dụng hiệu quả, bền vững hơn. Tuy nhiên, bên cạnh kết quả đạt được, một số quy định của Luật Tài nguyên nước năm 2012 còn giao thoa, chồng chéo với các luật khác dẫn đến khó thực hiện hoặc lãng phí nguồn lực. Đồng thời, thiếu khung pháp lý cho an ninh nguồn nước, đặc biệt là vấn đề bảo đảm an ninh nước cho sinh hoạt; thiếu quy định cụ thể liên quan đến điều hòa, phân phối tài nguyên nước, giám sát chặt chẽ các hoạt động khai thác, sử dụng tài nguyên nước; vấn đề bổ sung nhân tạo nước dưới đất; vấn đề giảm thiểu ngập lụt đô thị, định giá đầy đủ giá trị của tài nguyên nước; một số điều kiện kinh doanh không còn phù hợp; chưa có cơ chế, chính sách minh bạch, rõ ràng để tạo điều kiện thuận lợi, khuyến khích các nguồn lực xã hội của các thành phần kinh tế, các tổ chức chính trị - xã hội; một số nội dung phát sinh mới trong thực tiễn nhưng pháp luật chưa có quy định điều chỉnh.

Về quy hoạch Tài nguyên nước: Tỉnh Tây Ninh đã lập Quy hoạch tỉnh Tây Ninh thời kỳ 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050 đã được phê duyệt tại Quyết định số 1736/QĐ-TTg ngày 29/12/2023 của Thủ tướng Chính phủ Phê duyệt Quy hoạch tỉnh Tây Ninh thời kỳ 2021-2023, tầm nhìn đến năm 2050, trong đó có xây dựng phương án khai thác, sử dụng, bảo vệ tài nguyên nước, phòng, chống, khắc phục hậu quả tác hại do nước gây ra:

- Phân vùng chức năng của nguồn nước; xác định tỷ lệ, thứ tự ưu tiên phân bổ trong trường hợp bình thường và hạn hán, thiếu nước; xác định nguồn nước dự phòng để cấp nước sinh hoạt; xác định hệ thống giám sát tài nguyên nước và khai

thác, sử dụng nước; xác định công trình điều tiết, khai thác, sử dụng, phát triển tài nguyên nước.

- Xác định các giải pháp bảo vệ nguồn nước, phục hồi nguồn nước bị ô nhiễm hoặc bị suy thoái, cạn kiệt để bảo đảm chức năng của nguồn nước; xác định hệ thống giám sát chất lượng nước, giám sát xả nước thải vào nguồn nước.

- Đánh giá tổng quát hiệu quả và tác động của biện pháp phòng, chống và khắc phục hậu quả tác hại do nước gây ra hiện có; xác định các giải pháp nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động phòng, chống, khắc phục, cảnh báo, dự báo và giảm thiểu tác hại do nước gây ra.

UBND tỉnh Tây Ninh đã ban hành Quyết định số 1137/QĐ-UBND ngày 05/6/2020 phê duyệt dự án “Xác định cấm mốc hành lang bảo vệ nguồn nước trên địa bàn tỉnh Tây Ninh”, với tổng số danh mục nguồn nước cần lập hành lang bảo vệ là 141 danh mục, chức năng chính của hành lang các nguồn nước này là bảo vệ sự ổn định của bờ và phòng, chống lấn chiếm đất ven nguồn nước.

Ngày 16/8/2022, UBND tỉnh ban hành Quyết định số 1707/QĐ-UBND về việc công nhận đề tài khoa học và công nghệ cấp tỉnh về điều tra tiềm năng tài nguyên nước phục vụ sản xuất, sinh hoạt cho Khu vực Chàng Riệc, xã Tân Lập, huyện Tân Biên.

Ngày 08/5/2024, UBND tỉnh đã ban hành Quyết định số: 920/QĐ-UBND về việc Phê duyệt Danh mục vùng hạn chế khai thác nước dưới đất trên địa bàn tỉnh Tây Ninh.

Sở Tài nguyên và Môi trường đang triển khai thực hiện Dự án Kiểm kê tài nguyên nước trên địa bàn tỉnh và Dự án chuẩn hóa cơ sở dữ liệu Tài nguyên nước.

Sở Tài nguyên và Môi trường đã triển khai đến các sở, ban ngành, UBND các huyện, thị xã, thành phố phối hợp với UB MTTQ VN, các Tổ chức Chính trị - xã hội các cấp tổ chức tuyên truyền ngày Nước thế giới 22/3/2024 với chủ đề **“Leveraging water for peace” - “Nước cho hòa bình”**, tập trung vào vai trò quan trọng của tài nguyên nước đối với sự ổn định và thịnh vượng của thế giới. Thông điệp “hòa bình” được phát ra trong bối cảnh an ninh nguồn nước thế giới đang gặp nhiều thách thức, nhấn mạnh quyền con người trong tiếp cận nước và vai trò quan trọng của tài nguyên nước đối với sự ổn định và thịnh vượng của thế giới.

Các tác động của biến đổi khí hậu với các hiện tượng thời tiết cực đoan như hạn hán, lũ lụt, ... cùng sự gia tăng dân số dẫn đến nhu cầu sử dụng nước tăng không chỉ trong đời sống hàng ngày mà cả trong các ngành nông nghiệp và công nghiệp đã và đang đặt ra nhiều thách thức với nguồn tài nguyên hữu hạn. Tiếp cận nguồn nước là quyền của con người. Tuy nhiên, khi nước khan hiếm hoặc ô nhiễm nước, hoặc khi mọi người không được tiếp cận bình đẳng hoặc không có khả năng

tiếp cận với nước, căng thẳng có thể gia tăng, nước có thể chằm ngòi cho xung đột vũ trang.

Một số khẩu hiệu truyền thông Ngày Nước thế giới năm 2024:

- Nước - Cầu nối tới hòa bình và thịnh vượng.
- Hợp tác vì nước, duy trì hòa bình, thịnh vượng và ổn định xã hội.
- Quản lý nước công bằng và bền vững góp phần thúc đẩy tiến bộ xã hội.
- Cân bằng nhu cầu về nước là thước đo của sự phát triển.
- An ninh nguồn nước là nền tảng của hòa bình và thịnh vượng cho mọi quốc gia.
- Bảo vệ nguồn nước là bảo vệ chính cuộc sống chúng ta.
- Nếu tất cả chúng ta cùng chia sẻ, ai cũng sẽ có cơ hội sử dụng nước.

Với chủ đề "Leveraging water for peace" - "Nước cho hòa bình", Ngày Nước thế giới năm 2024 không chỉ là một cơ hội để tăng cường nhận thức về giá trị của nước mà còn là một lời kêu gọi toàn cầu để hành động cụ thể, xây dựng các chiến lược và chính sách quản lý, bảo vệ và sử dụng tài nguyên nước một cách bền vững, góp phần vào việc xây dựng một thế giới hài hòa và phồn thịnh.

*** Khó khăn, hạn chế thực hiện quản lý nhà nước về tài nguyên nước.**

- Công tác triển khai thực hiện các nhiệm vụ quản lý, bảo vệ, khai thác sử dụng tài nguyên nước và phòng chống tác hại do nước gây ra như: Quy hoạch tài nguyên nước; quy hoạch phân vùng nước thải; quan trắc, giám sát số lượng, chất lượng các hoạt động khai thác, sử dụng tài nguyên nước, xả nước thải vào nguồn nước đối với các nguồn nước nội tỉnh; xây dựng, quản lý hệ thống thông tin, dữ liệu; quy định mực nước hạ thấp cho phép; khoanh định khu vực phải đăng ký khai thác nước dưới đất vẫn còn chậm do kinh phí lớn, ngân sách địa phương có hạn, không cân đối được, Lý do: Đơn vị chủ yếu thực hiện vẫn là Sở Tài nguyên và Môi trường tỉnh Tây Ninh chưa được sự phối hợp đồng bộ giữa UBND cấp huyện, cấp xã.

- Trình độ chuyên môn các bộ cấp huyện, cấp xã chưa có chuyên môn về tài nguyên nước chủ yếu kiêm nhiệm, nên công tác quản lý tài nguyên nước chưa được chú trọng chưa được quan tâm.

Do đó, Luật Tài nguyên nước số 28/2023/QH15 được Quốc hội Khóa XV, Kỳ họp thứ 6 thông qua ngày 27/11/2023, có hiệu lực thi hành từ ngày 01/7/2024 có phạm vi điều chỉnh tại Điều 1 Luật Tài nguyên nước 2023: *“1. Luật này quy định về quản lý, bảo vệ, điều hòa, phân phối, phục hồi, phát triển, khai thác, sử dụng tài nguyên nước; phòng, chống và khắc phục tác hại do nước gây ra thuộc lãnh thổ của nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam.*

2. Nước dưới đất dưới đáy biển và nước biển thuộc vùng đặc quyền kinh tế, thềm lục địa của nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam; nước khoáng, nước nóng thiên nhiên không thuộc phạm vi điều chỉnh của Luật này.”

Để việc triển khai thi hành Luật Tài nguyên nước năm 2023 kịp thời, đồng bộ, thống nhất và hiệu quả nên cần phải thực hiện nội dung: “Nâng cao năng lực quản lý nhà nước lĩnh vực tài nguyên nước của các cán bộ cấp huyện, xã và cập nhật bổ kiến thức pháp luật về luật tài nguyên nước và các văn bản pháp luật có liên quan đến các tổ chức, cá nhân khai thác nước trên địa bàn tỉnh.”

Nhận thấy điều cấp thiết này, Sở Tài nguyên và Môi trường đã báo cáo UBND tỉnh cho chủ trương tập huấn tài nguyên nước tại Công văn số 3324/UBND-KT ngày 22/10/2024.

Tài nguyên và Môi trường phối hợp với Trung tâm giáo dục thường xuyên thuộc Trường Đại học Tài nguyên và Môi trường thành phố Hồ Chí Minh; Khách sạn Sunrise tổ chức Hội nghị tập huấn phổ biến, nâng cao kiến thức pháp luật về Luật Tài nguyên nước năm 2023 và các văn bản pháp luật có liên quan. Sở Tài nguyên và Môi trường đã mời toàn thể các cán bộ Lãnh đạo, các bộ quản lý nhà nước về tài nguyên nước tại các Sở, ban, ngành cấp tỉnh, UBND cấp huyện, UBND cấp xã về đây tập huấn các nội dung 05 Chuyên đề cụ thể như sau:

- Chuyên đề 01: Các văn bản quy phạm pháp luật về tài nguyên nước năm 2023; các Nghị định hướng dẫn có liên quan và các biểu mẫu có liên quan đến tài nguyên nước.

- Chuyên đề 02: Hướng dẫn quy định về hành lang bảo vệ nguồn nước; lộ trình thực hiện cấm mốc hành lang bảo vệ nguồn nước và việc cấm mốc hành lang bảo vệ nguồn nước có liên quan.

- Chuyên đề 03: Hướng dẫn các đối tượng bắt buộc kê khai, đăng ký, cấp phép thăm dò, khai thác, sử dụng tài nguyên nước và trình tự phải thực hiện.

- Chuyên đề 04: Hướng dẫn về tổ chức hành nghề khoan nước dưới đất và dịch vụ về tài nguyên nước dưới đất.

- Chuyên đề 05: Hướng dẫn các điểm mới về việc kê khai tiền cấp quyền khai thác tài nguyên nước”.

Thay mặt lãnh đạo UBND tỉnh, lãnh đạo Sở Tài nguyên và Môi trường tôi xin trân trọng cảm ơn toàn thể quý vị đại biểu đã giành thời gian tham dự tại Hội nghị quan trọng này; trân trọng cảm ơn các cơ quan truyền thông, báo chí đến đưa tin về Hội nghị.